

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 285 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดเป็นสัดส่วน เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารและ ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.89)

2. แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารและ ครูมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ การวางแผนและดำเนินงานตามแผน ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.75) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดระบบบัญชี ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.59)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ($r = 0.83$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (x) กับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล (y) เป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกทั้ง 5 ด้านในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ (y_1) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = 0.81$) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนและดำเนินงานตามแผน (y_2) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = 0.79$) ด้านการศึกษากฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ในระดับสูง (y_4) ($r = 0.76$) ด้านการบริหารและการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในระดับสูง (y_3) ($r = 0.75$) และด้านการจัดระบบบัญชีมีความสัมพันธ์ในระดับสูง (y_5) ($r = 0.69$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล (y) กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (x) เป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกทั้ง 4 ด้านในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (x_1) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = 0.80$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (x_2) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = 0.78$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง (x_4) ($r = 0.76$) และด้านการกระตุ้นทางปัญญามีความสัมพันธ์ในระดับสูง (x_3) ($r = 0.69$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.82) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช กลิ่นทับ และคณะ (2552, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3, 4 จังหวัดพิษณุโลกในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา สิทธิจินดา (2552, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมศักดิ์ กุลครอง (2553, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขามนต์ แยมเจริญกิจ (2553, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันอย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ แสดงให้เห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ว่าเป็นผู้ที่มีค่านิยมและอุดมการณ์ของตนที่เข้มแข็งเป็นผู้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครูให้เอาใจใส่ต่อการทำงานมีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับ ศรัทธา เป็นผู้มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจให้คนอื่นคล้อยตาม เพื่อให้ผู้ตามมีความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ต้องผ่านการสอบคัดเลือก การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาอย่างเข้มแข็งเพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะ นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสศึกษาดูงานยังต่างประเทศ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้ผู้บริหารเป็นผู้มีทักษะในการบริหารอย่างผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศในทุกๆ ด้านสถานศึกษาจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศ สอดคล้องกับคำกล่าวของ เบส (Bass, 1999) ที่ว่าผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่ทำให้ผู้ตามอยู่เหนือกว่าความสนใจในตนผ่านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา หรือการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ผู้นำจะยกระดับบุคลิกภาพและอุดมการณ์ของผู้ตามที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ การบรรลุจัดการแห่งตน ความเจริญรุ่งเรืองของสังคม องค์กรและผู้อื่น นอกจากนั้นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีแนวโน้ม จะช่วยกระตุ้นความหมายของงานในชีวิตของผู้ตามให้สูงขึ้นอาจจะขึ้นหรือเข้าไปมีส่วนร่วมใน การพัฒนาความต้องการทางศีลธรรมให้สูงขึ้นด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ วาณิช ประทุมพันธ์ (2545) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ กล่าวคือต้องเป็นตัวอย่างในด้าน พฤติกรรมและเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา การแสดงออกของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของครูและนักเรียนด้วย

ดังนั้นถ้าผู้บริหารรู้จักนำความมีภาวะผู้นำมาใช้ในการทำงานให้ถูกกับสภาพของ สถานศึกษาจะทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกว่าคุณบริหารมีความบริสุทธิ์ใจในการทำงานและเป็นตัวอย่างที่ดี แก่ผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดความศรัทธา ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจในการทำงานซึ่ง ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์

2. แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

แนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.06, S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ รองลงมา คือ การวางแผนและดำเนินงานตามแผน การบริหารและการตัดสินใจ และด้านการจัดระบบบัญชี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่าการเป็น ผู้บริหาร โรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 นั้นต้องเป็นผู้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ สามารถรวบรวม จัดระบบและใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการวางแผนในสถานศึกษาโดยเฉพาะ อย่างยิ่ง คือ แผนปฏิบัติการจะมีอาจ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากสถานศึกษาไม่มีข้อมูล และสารสนเทศอย่างเพียงพอและถูกต้องทันเวลา หรือมิฉะนั้นก็จะได้แต่แผนที่ตั้งอยู่บนสามัญ สำนึกหรือการ “เดา” ที่มีความเสี่ยงสูงในการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อวางแผนและ งานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา ข้อมูลบางเรื่องเก็บรวบรวมมาจากที่ต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ไปใช้งานไม่ได้ เช่น การสำรวจความคิดเห็น ความคิดเห็นที่ได้ถือว่าเป็นข้อมูลดิบ ต้องนำมาจัดให้อยู่ในรูปแบบ สารสนเทศ เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อประกอบการทำงาน หรือเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูล

ของสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับบริบทและลักษณะความต้องการและการเลือกสรรใช้ข้อมูลที่เป็น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อรวบรวมจัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้ระบบสารสนเทศที่ดีจะต้องเป็นตัวแทนของ เหตุการณ์ มีหลักฐาน มีการวิเคราะห์ การแปลความหมายข้อมูล มีการเสนอรายงานสรุป และ การเผยแพร่ การจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ ผู้บริหารมีความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย ตรงกับวัตถุประสงค์และเรียกใช้ได้สะดวก ประโยชน์ของระบบ สารสนเทศโดยทั่วไปที่สถานศึกษามีประโยชน์ช่วยในการบริหารงาน การตัดสินใจสั่งการ และ การวางแผนปฏิบัติงานในหน่วยงาน สามารถประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับ ที่สูงกว่าและต่ำกว่าเพื่อให้ ระบบสารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีรายการข้อมูล มีแบบเสนอ รายงานและวันสำรวจเป็น มาตรฐานเดียวกัน สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ทุกระดับ จัด ความซ้ำซ้อนในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และตรงกับความต้องการทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ อีกทั้งยัง เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เช่น การจัดทำเอกสาร แนะนำโรงเรียน รายงานผลงานใน รอบปี ตลอดจนการบริการข้อมูลสำหรับการวิจัยต่าง ๆ เช่น การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของหน่วยงาน การวิจัยเพื่อหาวิธีสอนที่แปลกใหม่ เพราะไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินงานและ การประเมินผลงาน ล้วนต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจทั้งสิ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียน นิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับ แนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ($r = 0.83$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการรวบรวมและ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการวางแผนและดำเนินงานตามแผน ด้านการศึกษากฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการบริหารและ การตัดสินใจ และด้านการจัดระบบบัญชี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศิริประภา เฟ็งศิริ (2555, บทคัดย่อ) พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตามความเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) พฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในภาพรวม และรายด้าน

อยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ
ปานกลาง ($r = 0.49$) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการบริหารโรงเรียนนิรนุคคดกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ของผู้บริหาร พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกทั้ง 4 ด้าน ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นทางปัญญา
สอดคล้องกับงานวิจัยของ Collmer, Judy (1990, p. 30-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
แบบผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเท็กซัส พบว่า 1) ลักษณะผู้นำของ
ผู้บริหาร โรงเรียนจะส่งผลต่อบรรยากาศ และความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียน
2) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครูจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนของตนเอง
3) ความพึงพอใจของครูจะมีมากขึ้นเมื่อผู้บริหาร ได้เปิดเผยแบบพฤติกรรมผู้นำของตนเอง ตลอดจน
การให้ความรัก ความอบอุ่น ยอมรับความคิดเห็นของครูและเปิด โอกาสให้ครูได้แสดงความรู้
ความสามารถได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหาร
โรงเรียนนิรนุคคดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุ
ตามเป้าหมายของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ผลจากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก การกระตุ้นทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย
ต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการพัฒนาการกระตุ้นให้ผู้ตามตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ต้องทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาในหน่วยงาน
เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ มีการให้กำลังใจผู้ตามโดยให้

พยายามหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ ๆ ผู้นำมีการกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดและเหตุผล และไม่วิจารณ์ความคิดของผู้ตามแม้ว่ามันจะแตกต่างไปจากความคิดของผู้นำ ทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยผู้นำจะสร้างความเชื่อมั่นว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีวิธีแก้ไข แม้บางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมาย ผู้นำจะพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้จากความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้ตามจะได้รับการกระตุ้นให้ตั้งคำถามต่อค่านิยมของตนเอง ความเชื่อและประเพณี การกระตุ้นทางปัญญาเป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนา ความสามารถของผู้ตามในการที่จะตระหนัก เข้าใจ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์

2. ผลจากการศึกษาแนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดระบบบัญชี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำระบบบัญชีด้านการเงิน พัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล การบันทึกข้อมูล การแยกหมวดหมู่ การสรุปผล การรายงาน การแปลความหมาย การจัดวางระบบควบคุมภายใน การจัดทำระบบบัญชี ให้ครบถ้วนถูกต้องตามระบบและระเบียบของทางราชการ ความสำคัญของระบบบัญชี ข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องวัดผล การดำเนินงานในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาแล้ว เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารในด้านการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นำไปใช้ในการประเมินผลของการตัดสินใจในการบริหารว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด และยังคงอาจใช้เป็นหลักในการวางแผนงานในอนาคตอีกด้วย ดังนั้นการวางระบบบัญชีจึงต้องพิจารณาให้มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างรวดเร็วทันต่อ เหตุการณ์ ถูกต้องเชื่อถือได้ และประหยัดค่าใช้จ่าย

3. ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกทั้ง 4 ด้านในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล สามารถพัฒนาเด็กไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติงานตามภารกิจในการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนชั้นนำของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกเขต
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารองค์กรคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกเขต
3. ควรทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกเขต